

Kulturarv och klimatförändringar

Utredningen "Kulturarv för framtida generationer – med klimatperspektiv på Västsveriges kulturarv" visar hur kulturarvet påverkas i framtiden och hur arbetet kan drivas vidare för att hantera effekterna av klimatförändringar.

Översvämningar är inget nytt, Uddevalla 1961. Foto: Bohusläns museum

I Västsverige kommer klimatförändringarna att innebära en successiv förändring av våra vardagsförutsättningar. Även förutsättningarna för bevarande, förvaltning, utveckling och bruk av kulturarvet att påverkas.

Redan idag finns vattenrelaterade problem i form av översvämningar, kraftig nederbörd och skredrisker. Med ett varmare klimat kommer havsnivån att stiga, nederbördsmängderna öka och årstidsvariationerna ändras – exempelvis fler tjälfria vintrar. Detta kommer att förstärka befintliga förhållanden och nedbrytningseffekter. I vissa fall finns redan en medvetenhet om problematiken, men det finns också fall där kunskaperna behöver höjas.

Problemområden

Utredningen har identifierat tre olika problemgrupper:

Grupp 1: Problem som drabbar kulturvärden på grund av stigande hav, översvämningar i sjöar och vattendrag, samt skredrisker.

Utmaning: Övergripande samhällsomfattande åtgärder för att minska risker för översvämning – fördröja dagvatten, bygga vallar och murar och se till att dessa åtgärder inte påverkar kulturvärdena negativt.

Grupp 2: Problem som drabbar kulturvärden i tätortsmiljö, i kulturhistoriskt värdefulla byggnader, och i samlingar och arkiv.

Utmaning: Förebygga översvämningar, anpassa underhåll och materialval till ökad nederbörd och fukt, lämplig utformning och plats för samlingar och arkiv.

Grupp 3: Problem som drabbar kulturvärden i biologiskt kulturarv generellt, i parker, trädgårdar och kyrkogårdar, och i jord- och skogsbruksmark.

Utmaning: Ändrad skötsel av parker och skogs-, jord- och lantbruk för att bibehålla platsens eller kulturlandskapets värden och karaktär.

Läs mer i rapporten [Kulturarv för framtida generationer](#) som innehåller utförlig information om projektet samt dess slutsatser och ger en vägledning till hur man kan arbeta vidare med frågorna.

Kulturarvet – del i klimatanpassningsarbetet

Arbetet måste bedrivas aktivt för att inte mer akuta situationer ska uppstå i framtiden. Ett proaktivt klimatanpassningsarbete som också säkrar kulturarvet kräver bra kunskapsunderlag och en god dialog mellan samhällets olika aktörer. Den kommunala samhällsplaneringen och riskhanteringen väger tungt i sammanhanget, men även fastighetsägare och förvaltare har ett ansvar att motverka de klimatrelaterade hoten mot kulturarvet.

Kontakta oss

Länsstyrelsen Västra Götaland

Johan Apelman, Emma-Karolina Granberg
vastragotland@lansstyrelsen.se
010-224 40 00

Länsstyrelsen Halland

Emma Östlund
halland@lansstyrelsen.se

Kulturförvaltningen

Robin Eriksson
kultur@vgregion.se

Bohusläns museum

Tomas Brandt
info@bohuslansmuseum.se

Kulturmiljö Halland

Charlotte Skeppstedt
charlotte.skeppstedt@museumhalland.se

Riksantikvarieämbetet

Therese Sonehag
registrator@raa.se

Göteborgs stad

Kulturförvaltningen
stadsmuseum@kultur.goteborg.se

Kulturarv och Klimatförändringar i Västsverige är en del av de regionala handlingsplanerna för klimatanpassning. Utredningen genomfördes åren 2014–2016 som ett samverkansprojekt mellan Västra Götalandsregionen/Västarvet, Region Halland/Kulturmiljö Halland och Länsstyrelserna i Västra Götalands och Hallands län samt Riksantikvarieämbetet.

Kulturarvet på kartan

På www.kulturarvklimat.se finns Länsstyrelsens webb-GIS för kulturarv och klimatförändringar, som sammanställer klimateffekter och olika typer av kulturarv – exempelvis fornlämningar, kulturhistoriska byggnader och sammanhängande kulturmiljöer.

Kartmaterialet kan användas som utgångspunkt vid den fortsatta kommunala riskhanteringen och samhällsplaneringen och även för fastighetsägare och förvaltare, som vill anpassa skötsel, underhåll och vidta åtgärder för att minimera klimatrelaterade hot.

Länkar i klimatfrågan

[Riksantikvarieämbetets arbete med klimatanpassning](#)

[Riksantikvarieämbetet Kulturarv i ett förändrat klimat: handlingsplan för klimatanpassning 2019–2023](#)

[Kulturförvaltningen Västra Götalandsregionen - Kulturarv för framtida generationer](#)

[UNESCO Climate Change and World Heritage](#)

[Norska Riksantikvarien - Klima og kulturmiljø](#)

[Norska Riksantikvarens vitenarkiv – Klimaendringer](#)

[Klimatförändringsarbetet i Wales: Historic Environment and Climate Change in Wales](#)

[Historic England – rapport om översvämning och historiska byggnader](#)

[CHARTS projektet](#)

[Resilient cities – globalt forum för hållbara och klimatanpassade städer](#)